

Độc Đi Cương

Em vẫn vậy, cô học trò ngoan nhất lớp
tuổi mười lăm mà như tuổi mười ba
nếu nhà em giàu có như nhà của người ta
em không học muộn, em không ngồi đệt ngũ
tuổi của em phải là đệt tứ
em sẽ ra trường, học tiếp nữa hay thôi...
nếu Đà Lạt mình trời cứ đẹp trời
đất cứ yên và rừng thông gió mướt
niên học mới Thầy nhìn em lên lớp
áo dài em bay bay ở hành lang
...Thầy không đứng trong hàng rào dây kẽm
...em không mặc áo bà ba đi trong con hẻm
giúp mẹ già bữa cháo bữa rau...

Em vẫn vậy, hình ảnh biển dâu
Thầy bốn mươi ba năm đứng cúi đầu, tội nghiệp
Chúng ta đều là "Việt Nam" (*) sinh làm "dân" lộn kiếp
bao nhiêu người đã chết, "Việt Nam" ơi!
Tên đất nước ta, Tàu đặt...ai cười?
Thưa em ạ, không có ai cười hết
Năm Năm Tư, một triệu người vượt từ Bắc vào Nam
năm trăm ngàn người đã chết!
Năm Bảy Lăm, mười triệu người mong tới Tân Gia Ba
năm triệu người đắm thuyền...
Em vẫn còn! Em vẫn vậy! Em! Em!

Cây khuyneh diệp nghe Thầy kêu, rụng lá...

Bài thơ này, Thầy viết gì vậy hả?
không đầu, đầu, không cả cái lưng lưng!
thế là hình thức hay cái nội dung?
Thầy gửi em, đọc đi cương, tuổi tàn bóng xế...

*

Thơ của Thầy chỉ là câu chuyện kể
rất hồn nhiên như chuyện Nước Non mình!

Trần Văn Lệ

(*) Năm 1802, Nguyễn Ánh diệt xong nhà Tây Sơn, thống nhất sơn hà, lên ngôi Vua, mở đầu Nhà Nguyễn, đế hiệu Gia Long (giàu có, thịnh vượng), quốc hiệu Nam Việt (nước Nam giàu có, chữ Việt viết bộ Mễ, ở phía Nam của nước Bắc tức nước Tàu, chữ Hán viết nước Tần, chữ Pháp viết Chine, chữ Anh viết China. Vua Tàu nhà Thanh là Càn Long, không chấp nhận có nước Nam Việt, ngâm "thỉnh cầu" của Gia Long suốt ba năm, Càn Long chết, vua khác lên thay mới chịu quan tâm và sai sứ sang Thăng Long, *buộc Vua Gia Long phải ra Bắc, năm 1804, tiếp nhận "Thiên Lệnh": 1, Công nhận Gia Long là An Nam Quốc Vương, 2, Tên nước Nam Việt phải đổi ngược thành Việt Nam, chữ Việt viết bộ Tấu, 3, Triều cống bình thường: cứ ba năm dâng "Thiên Triều" một hình người cao lớn như thật, đúc bằng vàng ròng, thế mạng cho Liễu Thăng bị Bình Định Vương Lê Lợi giết tại ải Chi Lăng.* Vua Gia Long không vui, không dùng tên Việt Nam, chỉ nói gọn Nước Nam. Năm 1820, Gia Long băng hà, Minh Mệnh kế ngôi, đổi ngay ra Đại Nam và tên chính thức của nước mình có đến năm 1945 mới mất hẳn vì Đảng Cộng Sản Đông Dương cướp được chính quyền từ Vua Bảo Đại.